

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 42/2020)

София, 21 октомври 2020 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 15.10.2020 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Площи и производство на тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	4
1.4	Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле	4
1.5	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.6	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Есенна кампания	6
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури	6
3.2	Плодове и зеленчуци	7
3.	Цени	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Плодове и зеленчуци	9

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 15.10.2020 г.

(към 16.10.2020 г. за маслодаен слънчоглед и царевица за зърно)

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

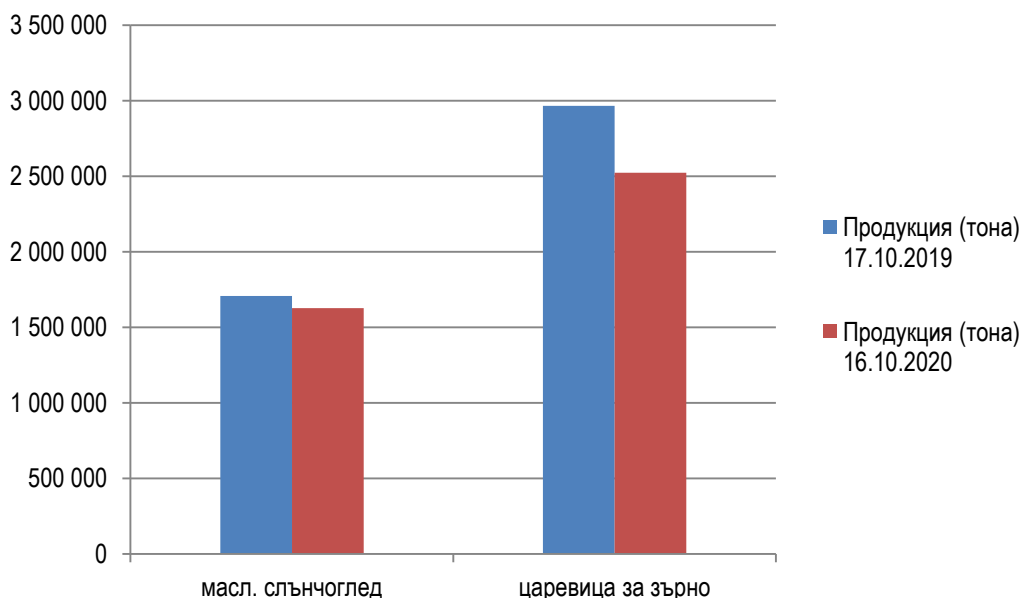
По оперативни данни, към 16.10.2020 г. са реколтирани над 99% от площите с маслодаен слънчоглед и близо 91% от тези с царевица. На този етап прибраните количества от двете култури са съответно с 4,7% и 14,9% по-малко спрямо година по-рано, поради негативното отражение на продължителното засушаване върху средните добиви от декар.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 16.10.2020 г.

	16.10.2020					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	809 744	802 979	99,2%	1 627 610	203	8,9%	8,2%	-4,7%	-11,7%
царевица за зърно	573 461	519 180	90,5%	2 524 337	486	25,9%	19,8%	-14,9%	-29,1%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 16.10.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Вследствие на съчетание от намаление както на площите, така и на средните добиви, към средата на октомври 2020 г. производството на тютюн от типовете „Ориенталски“, „Вирджиния“ и „Бърлей“ е в рамките на 18% - 45,8% по-малко на годишна база.

Площи и производство на тютюн към 15.10.2020 г.

	15.10.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 614	2 578	3 878	150	-15,4%	-16,6%	-18,0%	-2,0%
Тютюн-Вирджиния	1 259	1 240	1 491	120	-31,4%	-24,0%	-42,4%	-24,5%
Тютюн-Бърлей	280	262	506	193	-21,8%	-26,8%	-45,8%	-26,1%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Според последните оперативни данни, продукцията от картофи, дини и пъпеши бележи ръст с между 12,5% и 61,2% спрямо същия период на 2019 г. При картофите това се дължи на повишения среден добив, а при дините и пъпешите – основно на по-големия размер засадени и реколтирани площи. Прибраното до момента количество пипер от открити площи е близко до миналогодишното, а това на домати от открити площи - с 26,8% по-малко.

Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 15.10.2020 г.

	15.10.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	9 659	9 399	156 151	1 661	-6,0%	-2,3%	12,5%	15,2%
домати на открито	2 862	2 800	47 792	1 707	-16,9%	-17,9%	-26,8%	-10,9%
пипер на открито	2 581	2 581	41 967	1 626	-3,6%	-2,2%	0,1%	2,4%
дини	4 624	4 364	80 482	1 844	24,9%	18,1%	22,9%	4,0%
пъпеши	2 737	2 712	26 817	989	52,3%	51,4%	61,2%	6,5%
ягоди на открито	698	698	5 263	754	-34,7%	-29,6%	-37,1%	-10,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.4 Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле

До момента в оранжериите са произведени 38 160 тона домати и 43 230 тона краставици.

Добити са 10 776 тона краставици от открити площи (вкл. корнишони) и 14 435 тона зеле.

Площи и производство на оранжерийни домати, краставици (от открити площи и оранжерии) и зеле към 15.10.2020 г.

	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
домати в оранжерии	454	503**	38 160	7 586
краставици в оранжерии	276	434**	43 230	9 961
краставици на открити площи*	777	763	10 776	1 412
зеле	1 359	590	14 435	2 447

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК

Забележка: За културите оранжерийни домати, краставици и зеле не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

* включва и корнишони

** Данните са за разгънати реколтирани площи.

1.5 Площи и производство от трайни насаждения

По оперативни данни, към 15 октомври 2020 г. производството на круши и сливи е съответно с 25,4% и 42,4% над отчетеното година по-рано, в резултат на увеличение както на реколтираните площи, така и на средните добиви от декар. Засега добитите количества от останалите наблюдавани трайни насаждения са в границите от 16,5% (при ябълките) до 43,5% (при десертните лозя) по-малко на годишна база.

Реколтирани са и 4 143 ха с орехи, като производството възлиза на 4 585 тона.

Площи и производство от трайни насаждения към 15.10.2020 г.

	15.10.2020				Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (вкл. млади, неплододаващи) (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	3 490	3 395	30 745	906	-10,9%	-16,5%	-6,3%
круши	604	429	2 655	619	11,8%	25,4%	12,1%
праскови	3 007	2 896	21 788	752	-29,1%	-28,5%	0,8%
сливи	11 139	7 950	54 571	686	14,6%	42,4%	24,3%
орехи	15 258	4 143	4 585	111	*	*	*
малини	1 940	1 937	6 007	310	-8,8%	-39,2%	-33,5%
лозя винени	38 003	30 446	161 296	530	-30,3%	-29,9%	0,6%
лозя десертни	2 829	2 760	14 738	534	-37,0%	-43,5%	-10,3%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

*За орехите не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

1.6 Площи и производство от етерично-маслени култури

Продукцията от лавандулови насаждения е незначително под миналогодишното ниво (с 2,3%), като увеличеният размер на реколтираните площи компенсира негативния ефект от понижението на средния добив.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 15.10.2020 г.

	15.10.2020				Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (вкл. млади, неплододаващи) (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
лавандула	20 889	16 175	69 249	428	15,6%	-2,3%	-15,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

2. Есенна кампания

Сеитбата на основните есенни култури продължава да се движи с по-бавни темпове спрямо миналата година. Изоставането на засетите площи на годишна база е в границите от 17,7% при маслодайната рапица до 58,6% при тритикалето.

Засети площи с есенници към 15.10.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г., ха

Култура	17.10.2019	15.10.2020	Изменение
пшеница	504 347	218 146	-56,7%
ечемик	51 223	25 758	-49,7%
маслодайна рапица	96 947	79 753	-17,7%
ръж	1 317	595	-54,8%
тритикале	3 691	1 528	-58,6%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

Общият износ на пшеница през Пристанище Варна¹ от началото на текущия пазарен сезон до 18 октомври 2020 г. е в размер на 356,3 хил. тона (в т. ч. 2,6 хил. тона реализирани през последната седмица), което е с 61,5% по-малко на годишна база. Експортът на ечемик през порта е със 77,8% над отчетения по същото време на миналата година, а товари с рапица от новата реколта все още не са преминавали.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	29.06.2019 – 18.10.2019	29.06.2020 – 18.10.2020	Изменение на годишна база
пшеница	926 676	356 348	-61,5%
ечемик	36 968	65 728	77,8%
рапица	128 793	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2020 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

При минимално количество, отчетено за последната седмица (4,4 хил. тона), общият износ на царевица през „Пристанище Варна“ ЕАД от началото на настоящата пазарна година до момента изостава със 7% на годишна база. През изминалата седмица през порта са преминали първите товари със слънчоглед от нова реколта, в размер на 16,9 хил. тона.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	31.08.2019 – 18.10.2019	31.08.2020 – 18.10.2020	Изменение на годишна база
царевица	194 875	181 205	-7,0%
слънчоглед	0	16 865	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Към 18 октомври 2020 г. не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2020 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на юли 2020 г. до момента не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури – реколта `2020 през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 41/2020, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. август 2020 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 41/2020, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

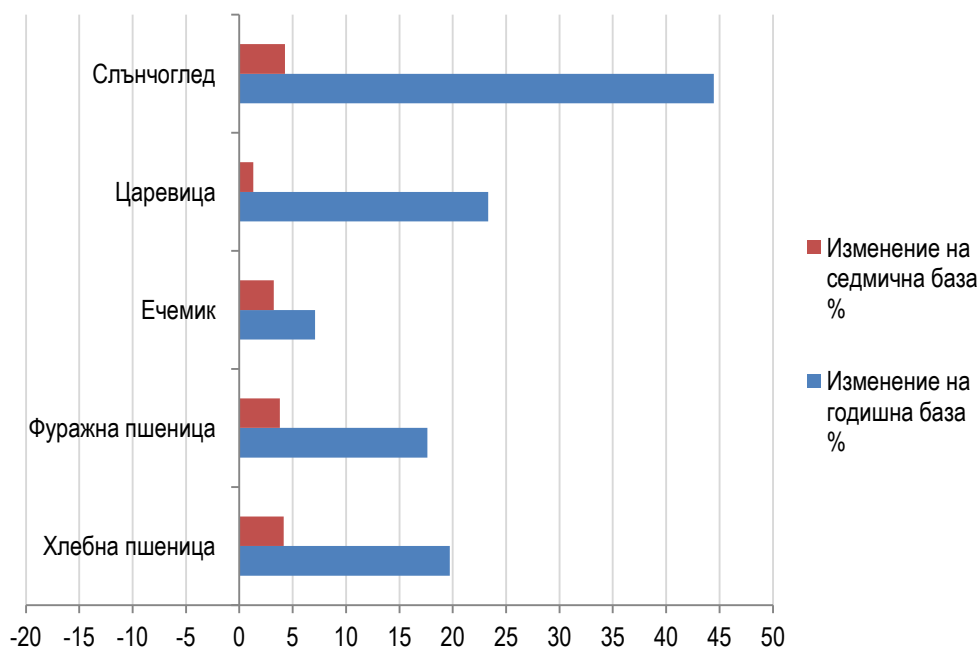
Към 14 октомври 2020 г. се наблюдава леко увеличение на средните изкупни цени на пшеница, ечемик, царевица и слънчоглед за страната, в рамките на 1,3% - 4,3% на седмична база. Не е отчетено изкупуване на рапица.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 14.10.2020 г., лв./тон без ДДС

	16.10.2019	07.10.2020	14.10.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	294	338	352	19,7	4,1
фуражна пшеница	278	315	327	17,6	3,8
ечемик	268	278	287	7,1	3,2
царевица	253	308	312	23,3	1,3
слънчоглед	542	751	783	44,5	4,3
рапица	676	723	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 14.10.2020 г.

Сравнявайки със същия период на миналата година, слънчогледът е поскъпнал с 44,5%, а останалите основни зърнени и маслодайни култури - с между 7,1% и 23,3%.

3.2 Плодове и зеленчуци

Като цяло, в рамките на последната седмица е налице увеличение на средните цени на едро на основните плодове и зеленчуци, предлагани на тържищата, в границите от 0,8% до 25,5%, най-значително при краставиците от открити площи. Средната цена на едро на картофите се запазва на нивото от предходната седмица, а понижение се отчита само при полските домати - с 1,6%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 16.10.2020 г., лв./кг

	18.10.2019	09.10.2020	16.10.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,68	0,66	0,66	-2,9	0,0
картофи (пресни)	*	*	*	-	-
домати (оранжерийни)	2,34	2,08	2,26	-3,4	8,7
домати (открити площи)	1,45	1,29	1,27	-12,4	-1,6
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	1,17	1,30	1,48	26,5	13,8
краставици (открити площи)	*	1,10	1,38	-	25,5
пипер (зелен)	1,20	1,14	1,17	-2,5	2,6
пипер (червен)	1,56	1,27	1,43	-8,3	12,6
зеле	0,64	0,61	0,66	3,1	8,2
дини	*	0,57	*	-	-
пъпеша	*	*	*	-	-
праскови	*	2,17	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	0,95	1,22	1,23	29,5	0,8
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,30	1,34	1,47	13,1	9,7

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Към 16.10.2020 г. пиперът (зелен и червен), картофите и домати (оранжерийни и от открити площи) се търгуват от 2,5% до 12,4% по-евтино, отколкото по същото време на миналата година. Същевременно, ябълките са поскъпнали с 29,5%, а зелето, десертното грозде и оранжерийните краставици - с между 3,1% и 13%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 16.10.2020 г.

